

Izpred upravnega sodišča.

1. Avtonomna upravna oblastva razsojajo o vprašanju, če, kdo in v katerem znesku mora plačati ubožni odstotek.
- 2.) **Dolžnost, plačati ubožni odstotek od javnih prostovoljnih dražb nepremičnin ne odpade vsled tega, ker se je dražba izvršila proti predpisu cesarskega patenta z dne 9. avgusta 1854 drž. zak. št. 208, brez posredovanja sodišča.**

Deželni odbor kranjski je z razsodbo z dne 21. marca 1910 št. 5219 zavrnil pritožbo A proti sklepu občinskega odbora v lh. z dne 5. decembra 1909, s katerim je bilo njemu B-u naloženo plačati ubožni odstotek 258 K 50 v od izkupila 25.850 K, ki se je doseglo pri prostovoljni dražbi njunih realitet v M. V., izvršeni dne 7. in 8. novembra 1908, potrdivši izpodbijani sklep občinskega odbora.

Dalje ni ugodil navedeni deželni odbor z razsodbo z dne 30. junija 1910 št. 11.257 pritožbi A-ja proti sklepu občinskega odbora v D. V. z dne 13. marca 1910, s katerim je bilo njemu in tovarišem naloženo plačilo 75 K kot ostanek ubožnega odstotka od izkupila 10.500 K, ki se je doseglo pri prostovoljni dražbi A-jeve realitete št. 33 v D. V., izvršeni dne 13. junija 1909.

Upravno sodišče je proti tema dvema razsodbama vloženi pritožbi A z razsodbo z dne 28. februarja 1911 št. 2164 ex 1911, zavrnilo iz naslednjih razlogov:

Iz predloženih spisov je povzeti, da je bilo na prošnjo pritožnika dne 7. in 8. novembra 1908 od županstva v lh. pred cerkvijo v lh. pri jutranji maši javno oklicano, da bodeta A in B na drobno dražbenim potom razprodajala svojo realiteto v M. V. Glasom zapisnika, ki ga je županstvo v K. dne 2. februarja 1910 sestavilo s 15 osebami, ki so se udeležili kot dražitelji gorenje razprodaje, je bila omenjena realiteta na drobno razprodana dne 7. in 8. novembra 1908 potom javne dražbe najvišjim ponudnikom, pri kateri priliki je pred začetkom dražbe pritožnik A razglasil dražbene pogoje, po katerih so imeli posamezni kupci vrhu kupnine plačati še 3% ni donesek za stroške, med tem 1% za ubožni zaklad. Te prodaje so bile potem

na podlagi pri dražbi doseženih najvišjih ponudkov tudi notarijelno zabeležene in so se torej izvršile pravnoobvezno.

Kar pa se tiče razprodaje A-jeve realitete v D. V., katero so A in tovariši dne 13. junija 1909 ravnotako izvršili na drobno, je povzeti iz predloženih spisov, da je bila razprodaja javno oklicana pred cerkvijo. Glasom zapisnika, katerega je sestavilo županstvo D. V. s štirimi dražitelji, se je te dražbe udeležilo 30 do 40 oseb. Posamezni izdražitelji so morali del kupnine takoj založiti in se podpisati. Pred začetkom dražbe se je vršil na kupce nagovor in jim je med drugim bilo razglašeno, da bo vrhu kupnine plačati še poseben 2% ni donesek za stroške in 1% ni donesek za ubožni zaklad.

Kar se tiče pred vsem v obeh pritožbah uveljavljenega ugovora nepristojnosti avtonomnih oblastev za razsojanje v ti sporni zadevi, je upravno sodišče obstalo pri pravnem nazoru, izrečenem že v mnogih tuuradnih razsodbah, da so poklicana razsojati avtonomna upravna oblastva o vprašanju, če, kdo in v katerem znesku da mora plačati ubožni odstotek (prim. tusodno odločbo z dne 11. maja 1909 št. 4298, zbirke št. 6737 A, pri čemur je pripomniti, da se vjemajo merodavna določila deželnega ubožnega zakona za Kranjsko z onimi za Češko).

Stvarnemu ugovoru pritožb, da so izvensodne dražbe nepremičnin nične in da se torej od takih dražb ne more zahtevati ubožnega odstotka, je sicer pritrđiti v toliko, da cesarski patent z dne 9. avgusta 1854 drž. zak. št. 208, odkazuje prostovoljne javne dražbe nepremičnin v področje prostovoljnega sodstva in odreja sodelovanje sodišč, tako da je za vsako prostovoljno dražbo nepremičnin vsekakor obligatorno predpisano izposlovanje sodnega dovoljenja in sodelovanje sodišča pri njih izvršitvi, in da se dalje po zmislu dekreta dvorne pisarne z dne 13. decembra 1808, zbirka političnih zakonov št. 62, neizposlovanje oblastvenega dovoljenja kaznuje z denarnimi globami.

Sodni dvor pa se vendar ni imel spuščati v vprašanje, kakšne civilnopravne posledice izvirajo iz izvensodne dražbe nepremičnin. Pač pa je imel edinole preiskavati, ako od pritožnika brez intervencije sodišča izvršene razprodaje vendarle ne pridejo v poštev kot javne prostovoljne dražbe, od katerih je po § 31. točka 3 ubožnega zakona z dne 28. avgusta 1883 dež. zak. št. 17 za Kranjsko, plačati ubožni odstotek.

Pri gorenjem, po spisih ustanovljenem dejanskem stanju, je moral sodni dvor to vprašanje potrditi.

Kajti predmet cesarskega patenta z dne 9. avgusta 1854 drž. zak. št. 208, je edino le uredba sodnega postopanja v pravnih zadevah, izvensodnih reči in tudi dražbeni red z dne 15. julija 1786, zbirka justičnih zakonov št. 565, normira le predpise v postopanju, katerega se je držati pri prostovoljnih dražbah. Določila v tem zmislu ni, da naj veljajo kot »prostovoljne dražbe« v zmislu zakona samo razprodajni akti, ki so se izvršili varujé predpisano proceduro, in da naj imajo samo ti pravne posledice. Potemtakem pa je smatrati za prostovoljno dražbo vsako razprodajo, pri kateri so dani k bistvu take dražbe spadajoči znaki, če tudi niso izpolnjeni postavni predpisi o postopanju. To izrecno potrjuje dekret dvorne pisarne z dne 13. decembra 1808, zbirka političnih zakonov zvezek XXXI., str. 124, ki je bil izdan v razjasnilo dražbenega reda z dne 15. julija 1786 in ki doslovno določa, da »je smatrati za javno vsako razprodajo, h kateri se v svrho prodaje ene ali več reči ob enem skliče več ljudi, da bi tiste potom izdraženja pokupili«, in katerega nadaljna vsebina upravičuje samo k domnevi, da opustitev izposlovanja oblastvenega dovoljenja, kakor ga predpisuje § 1 omenjenega dražbenega reda, ne izključuje niti pojma »javne dražbe«, niti dolžnosti, plačati ubožni odstotek, ampak da ima za posledico edino le v tem dvornem dekretu izrecno določeno kazensko sankcijo.

Po teh izvajanjih se morajo torej od pritožnika izvršene razprodaje označenih realitet, če tudi se je pri tem opustilo v cesarskem patentu z dne 9. avgusta 1854 drž. zak. št. 208, oziroma v dražbenem redu z dne 15. julija 1786, predpisano postopanje, vendar le smatrati za prostovoljne in javne dražbe in torej glede tistih obstoji dolžnost, plačati ubožni odstotek v zmislu § 31., točka 3 citiranega ubožnega zakona za Kranjsko.

R-r.

